337640 - Vela ve bera’nın anlamı ve önemi

Soru

Vela ve bera’nın kavramları haricilerin söylemleri olup bunun akidede yeri olmadığı söyleniyor, bu doğru mu?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Vela ve bera tevhid asıllarından

Vela ve bera tevhid asıllarından biri olup sözcük ve anlam olarak sabittir.

Yüce Allah şöyle buyurdu:

“Ey inananlar! Yahudi ve hıristiyanları dost edinmeyin!. Onlar birbirlerinin dostlarıdırlar. Sizden kim onları dost edinirse, kuşkusuz o da onlardandır. Şüphesiz Allah, zalimler topluluğunu doğruya iletmez. İşte kalplerinde bir hastalık (nifak) bulunanların, “Başımıza bir felaketin gelmesinden korkuyoruz” diyerek onların arasında koşup durduklarını görürsün. Ama Allah, yakın bir fetih veya katından bir emir getirir ve onlar içlerinde gizledikleri şeye (nifaka) pişman olurlar. (O zaman) iman edenler derler ki: “Sizinle beraber olduklarına dair var güçleriyle Allah’a yemin edenler şunlar mı?” Bunların çabaları boşa çıkmıştır. Böylece ziyan edenler olmuşlardır. Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, (bilin ki) Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allah’ı severler. Onlar mü’minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar. Allah yolunda cihad ederler. (Bu yolda) hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar. İşte bu, Allah’ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir. Sizin dostunuz ancak Allah’tır, Resûlüdür ve Allah’ın emirlerine boyun eğerek namazı kılan, zekâtı veren mü’minlerdir. Kim Allah’ı, O‘nun peygamberini ve inananları dost edinirse, bilsin ki şüphesiz Allah taraftarları galiplerin ta kendileridir.” (Maide/51-56)

Başka bir ayette: “İbrahim, babasına ve milletine demişti ki: "Beni yaratan hariç, sizin taptığınız şeylerden uzağım. Beni doğru yola eriştirecek olan şüphesiz O'dur." (Zuhruf 26-27)

“İbrahim’de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani onlar kavimlerine, “Biz sizden ve Allah’ı bırakıp taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz. Siz bir tek Allah’a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve nefret belirmiştir” demişlerdi. Yalnız İbrahim’in, babasına, “Senin için mutlaka bağışlama dileyeceğim. Fakat Allah’tan sana gelecek herhangi bir şeyi önlemeye gücüm yetmez” sözü başka. Onlar şöyle dediler: “Ey Rabbimiz! Ancak sana dayandık, içtenlikle yalnız sana yöneldik. Dönüş de ancak sanadır.” (Mumtehine 4)

Müminleri dost edinmesinin vacip olduğunu, kâfirlerle dostluğun haram olduğunu, kâfirlerden ve taptıklarından beri ve uzak durulması gerektiğini ifade eden nice ayetler bulunmaktadır.

Muaz Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, İmanın en faziletli derecesi nedir? diye sorduğunda şöyle cevap vermiştir: “ İmanın en faziletli derecesi Allah için sevmen, Allah için öfkelenmen ve dilini Allah’ın zikrinde hareket ettirmendir”. (İmam Ahmed 22132,Şuayb el Arnavu sahih li gayrihi demiştir)

İbn Abbas Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “İmanın en güçlü halkası, Allah için dostluk, Allah için düşmanlık, Allah için sevmek, Allah içi buğzetmektir” (Tabarani, Elbani sahih demiştir. Sahih elcami elsağir 2539)

Vela ve Bera kavramların anlamı:

Şeyh İbn Baz Rahimehullah’a şöyle soruldu: Vela ve Bera kavramlarını anlatır mısınız? Kâfirleri dost edinmek caiz mi?

Cevap: Vela ve beranın anlamı; müminleri sevmek, onları dost edinmektir. Kâfirlere buğzetmek, onlara düşmanlık beslemek ve onlardan beri/uzak durmaktır. Yüce Allah bunu Mumtehine suresinde şöyle belirtmiştir: “İbrahim’de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani onlar kavimlerine, “Biz sizden ve Allah’ı bırakıp taptıklarınızdan uzağız. Sizi

tanımıyoruz. Siz bir tek Allah'a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve nefret belirmiştir" demişlerdi.**"**

Ancak onlara buğzetmek ve onlara düşmanlık beslemek; onlara zulmetmek veya onları haksızlık etmek değildir. Bunun anlamı kalbinle onlara buğzetmen ve kalbinle onlara düşmanlık beslemendir, senin arkadaşların olmazlar: Maksat onlara zarar vermek ve eziyet etmek değildir. Selam verirlerse selamlarına cevap verirsin, onlara nasihat eder ve hayra davet edersin. Nitekim yüce Allah şöyle buyurdu: "İçlerinden zulmedenler hariç, Kitap ehli ile ancak en güzel bir yolla mücadele edin ve (onlara) şöyle deyin: "Biz, bize indirilene de, size indirilene de inandık. Bizim ilâhımız ve sizin ilâhınız birdir (aynı ilâhtır). Biz sadece O'na teslim olmuş kimseleriz." (Ankebut 46)

Kitap ehli; Yahudi, Hristiyanlar ve zimmet ve anlaşmaya tabi olan diğer kâfirlerdir. Fakat bunlardan biri zulmederse zulmüne karşılık görecektir. Aksi takdirde mümine meşru olan husus en güzel şekilde mücadele etmesidir. Bununla birlikte geçen ayetleri uygulayarak kalbinde onlara buğzetmektir. (Mecmu Fetava ibn Baz 5/246)

Şeyh İbn Useymin'e vela ve bera sorulduğunda şöyle cevap vermiştir:

Allah'ın uzak durulması istediği şeylerden uzak durmaktır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "İbrahim'de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. Hani onlar kavimlerine, "Biz sizden ve Allah'ı bırakıp taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz…" (Mumtehine 4)

Bununla birlikte yüce Allah müşrikler hakkında şöyle buyurmuştur: "Allah'ın ve Peygamberinin, ortak koşanlardan uzak olduğunu, büyük hac günü, Allah ve peygamberi insanlara ilan eder. Eğer tevbe ederseniz, bu sizin için daha hayırlı olur, yüz çevirirseniz, bilin ki siz Allah'ı aciz bırakamazsınız. İnkar edenlere can yakıcı azabı müjdele." (Tevbe/3) böylece Mümin olan kimse her müşrik ve kafirden beri ve uzak durması gerekir. Bu konu şahıslarla ilgilidir.

Bunun yanı sıra Müslüman kimse Allah ve Rasülünün razı olmadıkları her davranıştan beri olmasıdır. Bu davranış fasık ve isyankardan meydana gelse dahi bunlardan uzak durmak gerekir.

Zira yüce Allah şöyle buyurdu: “Bilin ki, aranızda Allah’ın elçisi bulunmaktadır. Eğer o, birçok işlerde size uysaydı, sıkıntıya düşerdiniz. Fakat Allah, size imanı sevdirmiş ve onu gönüllerinize güzel göstermiş; inkârı, fasıklığı ve (İslâm’ın emirlerine) karşı çıkmayı da çirkin göstermiştir. İşte bunlar doğru yolda olanların ta kendileridir.” (Hucurat/7) (Fetava Erkan el-İslam s. 183)

Şeyh Salih el Fevzah Rahimehullah şöyle dedi: “Şeyhimiz Rahimehullah kafirlerle yönelik olan sadece bir tür dostluktan bahsetmiştir. Oysa dostluk; kalpte sevgi, Müslümanlara karşı birliktelik, onları övmek vb. tüm davranışlar yasaklanan vela kapsamındadır. Çünkü yüce Allah Müslümanlara kâfirlerle düşmanlık yapmak, onlardan beri olmak ve onlara buğzetmeyi emretmiştir. İslam’da vela ve bera buna denir. (Şerh Navakid el İslam s.158)

Haricilerin vela ve bera kavramlarıyla ilişkisi:

Haricilerin “vela ve bera” kavramlarıyla özel ilişkilerini bilmiyoruz. Ancak tekfir konularında aşırıya gidenler bu konuya yapışır. Bu da konunun doğru anlaşılmamasından kaynaklanır. Konu sadece bir başlıktan ibaret değildir.

En iyisini Allah bilir.